

Oddlužení

Splňuje-li dlužník předpoklad pro schválení oddlužení obsažený v ustanovení § 395 odst. 1 písm. b/ insolvenčního zákona jen s přihlédnutím k možným účinkům popření některé z přihlášených pohledávek, je insolvenční soud povinen pro účely rozhodnutí o tom, zda schvaluje oddlužení, předběžně posoudit význam popření pohledávky. Jestliže insolvenční soud (v procesní situaci vymezené stavem popřené pohledávky a obsahem popěrného úkonu) nevyloučí při předběžném posouzení úspěch uplatněného popření, pak oddlužení schválí. Vyjde-li posléze najevo, že popření pohledávky nebylo úspěšné a že s přihlédnutím k výši pohledávky není splněn předpoklad obsažený v ustanovení § 395 odst. 1 písm. b/ insolvenčního zákona, je to důvodem k postupu podle ustanovení § 418 odst. 1 písm. b/ insolvenčního zákona.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 NSČR 22/2012, ze dne 31.7.2012)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v insolvenční věci dlužníků I. T., a M. T., obou bytem ve V., vedené u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. KSCB 27 INS 13044/2010, o způsobu řešení úpadku dlužníků, o dovolání dlužníků zastoupených JUDr. L.Z., advokátkou, se sídlem v Č.B., proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 20. října 2011, č. j. KSCB 27 INS 13044/2010, 3 VSPH 1035/2011-B-12, tak, že usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 20. října 2011, č. j. KSCB 27 INS 13044/2010, 3 VSPH 1035/2011-B-12, se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Usnesením ze dne 29. července 2011, č. j. KSCB 27 INS 13044/2010-B-6, neschválil Krajský soud v Českých Budějovicích (dále též jen „insolvenční soud“) oddlužení dlužníků I.T. a M.T. (body I. a II. výroku) a prohlásil konkurs na jejich majetek (bod III. výroku).

Insolvenční soud vyšel z toho, že:

1/ Samostatnými insolvenčními návrhy se manželé I. a M. T. domáhali rozhodnutí o svém úpadku a jako způsob řešení úpadku navrhovali oddlužení plněním splátkového kalendáře.

2/ V obou návrzích dlužníci tvrdili závazky, jež spadají do společného jmění manželů; insolvenční soud usnesením ze dne 3. března 2011 spojil obě insolvenční řízení ke společnému projednání.

3/ Usnesením ze dne 16. března 2011, č. j. KSCB 27 INS 13044/2010-A-10, zjistil insolvenční soud úpadek obou dlužníků a povolil jim oddlužení.

4/ Do insolvenčního řízení přihlásili věřitelé své pohledávky vůči oběma dlužníkům v celkové výši 993.477,32 Kč, jde o společné závazky dlužníků - manželů a žádná přihlášených z pohledávek není zajištěna. Na přezkumném jednání insolvenční správce i oba dlužníci shodně popřeli pohledávky v celkové výši 200.512,85 Kč; celková výše zjištěných pohledávek činila 792.964,47 Kč.

5/ Dlužníci mají nepatrný majetek.

6/ Při výpočtu srážek ze mzdy postupem dle ustanovení § 398 odst. 3 zákona č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona) lze měsíčně použít na plnění splátkového

kalendáře z příjmu dlužníka částku 3.463,- Kč a z příjmu dlužnice částku 1.505,- Kč.

Na tomto základě insolvenční soud - cituje ustanovení § 395 odst. 1 písm. b/ a § 405 odst. 1 insolvenčního zákona - uzavřel, že možnost plnění dlužníků výrazně „nedosahuje“ nejnižší kvóty 30 % výše pohledávek věřitelů, která je podmínkou pro oddlužení v obou jeho způsobech.

Insolvenční soud uvedl, že celkem by dlužníci za 5 let probíhajícího oddlužení zaplatili 298.080,- Kč, z čehož by po odečtení částky připadající na odměnu a náklady insolvenčního správce (64.800,- Kč) zbývala částka 233.280,- Kč, která představuje pouze 23,48 % přihlášených pohledávek nezajištěných věřitelů.

Při úvaze, zda při výpočtu předpokládaného uspokojení věřitelů má vyjít (jen) z výše zjištěných pohledávek (792.964,47 Kč), která by (při uspokojení 29,42 % pohledávek) neodůvodňovala (podle insolvenčního soudu) neschválení oddlužení, dospěl insolvenční soud k závěru, že základem pro posouzení, zda jsou dlužníci schopni zaplatit nejméně 30 % pohledávek, musí být celková výše přihlášených pohledávek. Dikce ustanovení § 405 insolvenčního zákona totiž podle insolvenčního soudu nedává možnost vyčkávat s rozhodnutím o způsobu oddlužení např. na výsledek incidenčních sporů a v této situaci „proto soud vychází z jediné jistoty a tou je celková výše přihlášených pohledávek“.

Protože dlužníci mají nepatrný majetek, nepřichází v úvahu ani oddlužení zpeněžením majetkové podstaty; dlužníci nepředložili souhlas kteréhokoli z věřitelů s tím, že by se spokojil s nižším oddlužením (než dle zákonné kvóty 30 %).

Prohlášení konkursu na majetek dlužníků odůvodnil insolvenční soud poukazem na ustanovení § 405 odst. 2 insolvenčního zákona.

K odvolání dlužníků Vrchní soud v Praze v záhlaví označeným usnesením potvrdil usnesení insolvenčního soudu.

Odvolací soud vedle shora uvedených zjištění, z nichž při svém rozhodování vyšel insolvenční soud, vzal dále v úvahu:

1/ Obsah insolvenčních návrhů, v nichž oba dlužníci označili své celkové (nezajištěné) závazky ve výši 725.000,- Kč a jako jediný možný zdroj pro oddlužení označili své příjmy ze starobních důchodů (dlužník 11.852,- Kč měsíčně, dlužnice 8.915,- Kč měsíčně).

2/ V odvolacím řízení předloženou tzv. smlouvu o důchodu, v níž se dcera dlužníků zavázala poskytovat dlužníkům měsíčně částku 1.200,- Kč.

Odvolací soud nejprve zdůraznil, že již z (insolvenčních) návrhů dlužníků plynul závěr, že u nich nepřichází v úvahu žádná z forem oddlužení, neboť jejich příjmy nedávaly předpoklad minimálního třicetiprocentního uspokojení nezajištěných věřitelů. Tento stav se co do závěru o nepřipustnosti oddlužení dle § 395 odst. 1 písm. b/ insolvenčního zákona, nezměnil ani po povolení oddlužení, kdy byly přihlášeny pohledávky v celkové výši 993.000,- Kč a zjištěny pohledávky ve výši 792.000,- Kč, tj. v celkové vyšší částce, než s jakou mohl soud počítat při povolení oddlužení. Plnění dlužníků za dobu pěti let ve výši 298.080,-Kč, (z čehož by po odečtení přednostních nároků insolvenčního správce v částce 64.800,- Kč zbývalo 233.280,- Kč), považoval odvolací soud za nedostatečné.

Odvolací soud s poukazem na ustanovení § 411 odst. 2 insolvenčního zákona přitakal závěru insolvenčního soudu, že při zkoumání přípustnosti oddlužení je třeba vycházet z celkové výše přihlášených pohledávek, neboť i na pohledávky dosud sporné musí být v rámci splátkového kalendáře - pro případ jejich následného zjištění - poskytováno plnění.

Okolnost, že dlužníci až v reakci na rozhodnutí insolvenčního soudu přišli s novou skutečností, tzv. smlouvou o důchodu, považoval odvolací soud za zjevně účelovou již proto, že měla být uzavřena dne 29. dubna 2011, avšak dlužníci nijak nevysvětlili, proč předmětnou smlouvou neargumentovali již na přezkumném jednání a na následné schůzi věřitelů (dne 2. května 2011), při nichž jim byla předestřena jejich majetková situace prostřednictvím zprávy insolvenčního správce, z níž se okolnosti nedostatečné ekonomické nabídky pro splnění splátkového kalendáře podávaly. Postup dlužníků hodnotil odvolací soud jako jednání, které nesleduje poctivý záměr.

K tomu odvolací soud doplnil, že zákon předpokládá, že dlužník při oddlužení plněním splátkového kalendáře nabídne věřitelům všechny své příjmy jako zdroj uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů, a že tyto příjmy budou postačovat k tomu, aby pohledávky těchto věřitelů byly uspokojeny alespoň ve výši 30 %, přičemž tento požadavek je minimální; splátkový kalendář končí buď uplynutím zákonné pětileté lhůty anebo uspokojením všech zjištěných pohledávek nezajištěných věřitelů. Pokus dlužníků až v odvolacím řízení doložit, že této podmínce jsou schopni dostát, je zřetelně sledován úmyslem „navýšit“ zdroje svých příjmů tzv. smlouvou o důchodu jen tak, aby to vyhovovalo minimální možné míře uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů.

Proti usnesení odvolacího soudu podali dlužníci dovolání, jež mají za přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c/ zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), požadující, aby Nejvyšší soud rozhodnutí odvolacího soudu zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Dovolatelé především polemizují se závěrem odvolacího soudu, podle něhož je smlouva o důchodu, kterou uzavřeli se svou dcerou, jednáním, jímž nesledují poctivý záměr. Zdůrazňují, že jejich dcera sleduje uzavřením smlouvy o důchodu pouze pomoc rodičům v jejich nepříznivé finanční situaci (a potažmo i pomoc věřitelům rodičů). Dovolatelé nemají žádný majetek a příjmy jim plynou pouze z důchodu, takže kdyby došlo k prohlášení konkursu, věřitelé by neobdrželi částku zajištěnou nyní dovolateli. Ti jsou schopni v průběhu 5 let ze všech svých příjmů (včetně důchodu od dcery ve výši 1.200,- Kč měsíčně) uspokojit přihlášené věřitele částkou 305.280,- Kč, což představuje uspokojení 30,73 % pohledávek věřitelů.

K tomu dovolatelé doplňují, že lze předpokládat navýšení míry uspokojení věřitelů, když některé popřené pohledávky jsou vyloučeny z uspokojení, jiné byly v rozporu s dobrými mravy věřiteli „navýšeny“. Dále dovolatelé poukazují na to, že nikdo z věřitelů splátkový kalendář nezpochyboval (byli s ním spokojeni). Oddlužení považují dovolatelé ve výsledku za výhodnější pro věřitele. Upozorňují též na to, že při prohlášení konkursu by byl stát nucen uhradit odměnu a náklady insolvenčního správce.

S přihlédnutím k době vydání dovolání napadeného usnesení je na danou věc uplatnitelný insolvenční zákon ve znění účinném do 29. prosince 2011, tj. naposledy ve znění zákona č. [188/2011](#) Sb.

Podle ustanovení § 7 odst. 1 insolvenčního zákona pro insolvenční řízení a pro incidenční spory se použijí přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu, nestanoví-li tento zákon jinak nebo není-li takový postup v rozporu se zásadami, na kterých spočívá insolvenční řízení.

Pro rozhodnutí vydaná v insolvenčním řízení jsou tudíž ustanovení občanského soudního řádu o přípustnosti dovolání aplikovatelná dle § 7 odst. 1 insolvenčního zákona.

Dovolatelé - ač zastoupeni advokátkou - uplatněnou dovolací argumentaci výslovně nepřipínají k žádnému z dovolacích důvodů taxativně vypočtených v § 241a odst. 2 a 3 o. s. ř., z obsahového hlediska však je jejich dovolání především kritikou správnosti právního posouzení věci odvolacím

soudem, jíž je vyhrazen dovolací důvod uvedený v § 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř.

Dovolání dlužníků shledává Nejvyšší soud přípustným podle ustanovení § 238a odst. 1 písm. a/ o. s. ř., ve spojení s ustanovením § 237 odst. 1 písm. c/ o. s. ř. Zásadní právní význam napadeného rozhodnutí přisuzuje Nejvyšší soud řešení otázek dovoláním předestřených a dovolacím soudem dosud beze zbytku nezodpovězených.

Závěr, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam, přitom Nejvyšší soud přijal s vědomím faktu, že Ústavní soud nálezem pléna ze dne 21. února 2012, sp. zn. Pl. ÚS 29/11, zrušil ustanovení § 237 odst. 1 písm. c/ o. s. ř. až uplynutím 31. prosince 2012 a s přihlídnutím k tomu, že v době podání dovolání měli dovolatelé právo legitimně očekávat, že splnění podmínek formulovaných ustanovením § 237 odst. 1 písm. c/, odst. 3 o. s. ř. povede k věcnému přezkumu jimi podaného dovolání (srov. též náleze Ústavního soudu ze dne 6. března 2012, sp. zn. IV. ÚS 1572/11).

Skutkový stav věci, jak byl zjištěn soudy nižších stupňů, dovoláním nebyl (a se zřetelem ke způsobu, jímž byla založena přípustnost dovolání, ani nemohl být) zpochybněn a Nejvyšší soud z něj při dalších úvahách vychází.

Vady řízení, k nimž Nejvyšší soud u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), nejsou dovoláním namítány a ze spisu se nepodávají. Nejvyšší soud se proto - v hranicích právních otázek vymezených dovoláním - zabýval tím, zda je dán dovolací důvod uplatněný dovolateli, tedy správností právního posouzení věci odvolacím soudem.

Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Podle ustanovení § 389 odst. 1 insolvenčního zákona dlužník, který není podnikatelem, může insolvenčnímu soudu navrhnout, aby jeho úpadek nebo jeho hrozící úpadek řešil oddlužením.

Z ustanovení § 395 insolvenčního zákona se dále podává, že insolvenční soud zamítne návrh na povolení oddlužení, jestliže se zřetelem ke všem okolnostem lze důvodně předpokládat, a/ že jím je sledován nepoctivý záměr, nebo b/ že hodnota plnění, které by při oddlužení obdrželi nezajištění věřitelé, bude nižší než 30 % jejich pohledávek, ledaže tito věřitelé s nižším plněním souhlasí (odstavec 1). Insolvenční soud zamítne návrh na povolení oddlužení i tehdy, jestliže a/ jej znovu podala osoba, o jejímž návrhu na povolení oddlužení bylo již dříve rozhodnuto, nebo b/ dosavadní výsledky řízení dokládají lehkomyšlný nebo nedbalý přístup dlužníka k plnění povinností v insolvenčním řízení (odstavec 2).

Ustanovení § 405 insolvenčního zákona pak určuje, že insolvenční soud oddlužení neschválí, jestliže v průběhu insolvenčního řízení vyšly najevo skutečnosti, které by jinak odůvodňovaly zamítnutí návrhu na povolení oddlužení; v případě uvedeném v § 402 odst. 5 tak rozhodne namísto rozhodnutí o způsobu oddlužení (odstavec 1). Jestliže insolvenční soud oddlužení neschválí, rozhodne současně o způsobu řešení dlužníkovra úpadku konkursem (odstavec 2). Rozhodnutí, jímž oddlužení neschválí, doručí insolvenční soud zvláště dlužníku, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru. Odvolání proti tomuto rozhodnutí může podat pouze dlužník (odstavec 3).

V rovině právního posouzení věci pak Nejvyšší soud k jednotlivým otázkám předestřeným dovoláním přijal následující závěry.

1/ K otázce, zda při posouzení předpokladu zformulovaného v § 395 odst. 1 insolvenčního zákona lze přihlížet i k pohledávkám, které popřel dlužník nebo insolvenční správce.

Již v usnesení ze dne 29. září 2010, sen. zn. 29 NSČR 6/2008, uveřejněném pod číslem 61/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 61/2011“) usnesení je - stejně jako další rozhodnutí Nejvyššího soudu zmíněná níže - veřejnosti dostupné i na webových stránkách Nejvyššího soudu, Nejvyšší soud vyložil, že institut oddlužení v českém úpadkovém právu je - prostřednictvím příslušných ustanovení insolvenčního zákona - koncipován pro osobu, jež o tento způsob řešení svého úpadku může žádat a již insolvenční zákon (zjednodušeně) označuje (v § 389 odst. 1 insolvenčního zákona) jako „dlužníka, který není podnikatelem“. Jde o způsob řešení úpadku, který může v konečném výsledku (při zdárném průběhu celého oddlužení) vést k tomu, že insolvenční soud přizná dlužníku osvobození od placení zbytku dluhů (§ 414 insolvenčního zákona), čímž se tato část dlužníkových závazků ocitne ve stejném režimu jako tzv. naturální obligace.

Tamtéž formuloval závěr, že insolvenční zákon zásadně nevylučuje, aby insolvenční soud rozhodl o tom, zda schvaluje oddlužení, před zjištěním přihlášených pohledávek, přestože úkol insolvenčního soudu při schválení oddlužení může být ztížen tím, že některé z těchto pohledávek budou popřeny dlužníkem či insolvenčním správcem.

K uvedenému dodal, že u přihlášených pohledávek, jež v době, kdy soud rozhoduje o schválení oddlužení, ještě nejsou přezkoumány, je základním východiskem pro závěr, zda k nim v dané fázi řízení má být přihlédnuto a zda předpoklady pro schválení oddlužení mají být v dotčeném ohledu dále šetřeny, postoj, který dlužník k těmto pohledávkám zaujal v seznamu svých závazků (zda je dlužník popírá a proč).

Přestože se odvolací soud v napadeném usnesení na R 61/2011 výslovně odvolával, je jeho závěr, že při posuzování předpokladů pro schválení oddlužení má být bez dalšího (vždy) přihlédnuto i k popřeným pohledávkám, se závěry obsaženými v R 61/2011 v rozporu.

Podle závěrů obou soudů by dlužníci splnili předpoklad pro schválení oddlužení vymezený ustanovením § 395 odst. 1 písm. b/ insolvenčního zákona, kdyby se při výpočtu předpokládané míry uspokojení věřitelů vyšlo z celkové výše (dosud) zjištěných pohledávek nezajištěných věřitelů. Za této situace se soudy nemohly vyhnout předběžnému posouzení popřených pohledávek.

Přitom platí, že není-li možné vyloučit úspěch uplatněného popření, insolvenční soud oddlužení schválí. Eventuální nesprávný úsudek o důvodnosti popření přihlášené pohledávky při tomto předběžném posouzení je zhojitelný v dalším průběhu insolvenčního řízení (v návaznosti na výsledky incidenčního sporu vyvolaného popěrným úkonem) přeměnou schváleného oddlužení v konkurs dle ustanovení § 418 odst. 1 písm. b/ insolvenčního zákona.

Ještě jinak řečeno, splňuje-li dlužník předpoklad pro schválení oddlužení obsažený v ustanovení § 395 odst. 1 písm. b/ insolvenčního zákona jen s přihlédnutím k možným účinkům popření některé z přihlášených pohledávek, je insolvenční soud povinen pro účely rozhodnutí o tom, zda schvaluje oddlužení, předběžně posoudit význam popření pohledávky. Jestliže insolvenční soud (v procesní situaci vymezené stavem popřené pohledávky a obsahem popěrného úkonu) nevyloučí při předběžném posouzení úspěch uplatněného popření, pak oddlužení schválí. Vyjde-li posléze najevo, že popření pohledávky nebylo úspěšné a že s přihlédnutím k výši pohledávky není splněn předpoklad obsažený v ustanovení § 395 odst. 1 písm. b/ insolvenčního zákona, je to důvodem k postupu podle ustanovení § 418 odst. 1 písm. b/ insolvenčního zákona.

Právní posouzení věci odvolacím soudem tudíž v dotčeném ohledu správné není.

2/ K posouzení důsledků uzavření smlouvy o důchodu ve vazbě na ustanovení § 395 odst. 1 písm. a/ insolvenčního zákona.

Nejvyšší soud předesílá, že již v R 61/2011 zformuloval a odůvodnil závěr, že pro řešení otázky, zda důvody obsažené v § 395 insolvenčního zákona mají být uplatněny při posouzení „přípustnosti“ oddlužení (pro zamítnutí návrhu na povolení oddlužení) nebo (až) při posouzení jeho „věcné opodstatněnosti“ (pro neschválení oddlužení), není určující časové hledisko, tedy to, že (jak se podává z dikce § 405 odst. 1 insolvenčního zákona) skutečnosti, které by jinak odůvodňovaly zamítnutí návrhu na povolení oddlužení, vyšly najevo (až) v průběhu insolvenčního řízení (po povolení oddlužení). Podstatná je naopak kvalita posouzení zákonných kritérií v jednotlivých fázích oddlužení, tedy to, zda je v možnostech insolvenčního soudu příslušné skutečnosti prověřit (jejich existenci zjistit nebo vyloučit) v jednotlivých fázích oddlužení.

V usnesení ze dne 28. července 2011, sen. zn. 29 NSČR 14/2009, uveřejněném pod číslem 14/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, dále Nejvyšší soud k otázce, kdy lze se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že návrhem na povolení oddlužení je sledován nepoctivý záměr, uvedl následující:

Ustanovení § 395 odst. 1 písm. a/ insolvenčního zákona patří k právním normám s relativně neurčitou hypotézou, to jest k právním normám, jejichž hypotéza není stanovena přímo právním předpisem a které tak přenechávají soudu, aby podle svého uvážení v každém jednotlivém případě vymezil sám hypotézu právní normy ze širokého, předem neomezeného okruhu okolností. Vedle okolností příkladmo vypočtených (jako ty, z nichž lze usuzovat na dlužníkuv nepoctivý záměr při podání návrhu na povolení oddlužení) v ustanovení § 395 odst. 3 insolvenčního zákona, s nimiž je soud povinen se vypořádat (vyjdou-li v insolvenčním řízení najevo) vždy, tak bude závěr, že dlužník sleduje podáním návrhu na povolení oddlužení nepoctivý záměr, závislý vždy na posouzení konkrétních okolností, jež vyjdou najevo v rámci daného insolvenčního řízení. Jinak řečeno, nepoctivost dlužníkova záměru při podání návrhu na povolení oddlužení se nevyčerpává jednáními popsány v § 395 odst. 3 insolvenčního zákona, když k úsudku ve smyslu § 395 odst. 1 písm. a/ insolvenčního zákona mohou vést různá jednání dlužníka. Může jít např. o jednání směřující k poškozování věřitelů (lhostejno, že nesankcionované normami trestního práva) v době před zahájením insolvenčního řízení, o zatajování skutečností týkajících se majetkových poměrů dlužníka a podobně.

Konečně, v důvodech usnesení ze dne 28. března 2012, sen. zn. 29 NSČR 32/2011 (které bylo na jednání občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13. června 2012 schváleno k uveřejnění ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek), dovolací soud zformuloval závěr, že posouzení, zda dlužník (ne)sleduje podáním návrh na oddlužení nepoctivý záměr, je logicky navázáno na hodnocení skutečností, které se udály v určitém časovém rámci, zpravidla před zahájením insolvenčního řízení. Současně však zdůraznil, že odvolací soud je povinen zohlednit i skutečnosti nastalé v průběhu odvolacího řízení.

V poměrech dané věci to znamená, že z pouhé skutečnosti, že dlužníci (podle odvolacího soudu) předložili smlouvu o důchodu až v průběhu odvolacího řízení ve zjevné reakci na rozhodnutí insolvenčního soudu o neschválení oddlužení a ve snaze splnit podmínku pro schválení oddlužení dle ustanovení § 395 odst. 1 písm. b/ insolvenčního zákona, nelze dovozovat, že by tímto svým jednáním sledovali (ve vazbě na žádané oddlužení) nepoctivý záměr.

Dlužníci dali v insolvenčním v řízení k dispozici veškeré své příjmy ze starobních důchodů (jejich postižitelné části) a je jen logické, že když se tyto příjmy jevily insolvenčnímu soudu nedostatečnými, vyvinuli úsilí obstarat dodatečný příjem, ve snaze splnit insolvenčním soudem dovozovanou minimální výši uspokojení pohledávek přihlášených nezajištěných věřitelů. Odtud nelze vyvozovat nic, co by svědčilo o nepoctivém záměru dlužníků, zvláště tehdy, jestliže smlouvu o důchodu s dlužníky uzavřela jejich nejbližší příbuzná (dcera), u níž lze očekávat, že tak učila se záměrem pomoci rodičům v jejich nepříznivé finanční situaci.

Stejně tak nevyovídá sama o sobě o nepoctivém záměru dlužníků ani odvolacím soudem zdůrazněná skutečnost, že k „navýšení“ zdrojů došlo „jen tak, aby to vyhovovalo minimální možné míře uspokojení pohledávek“. Ze skutkového stavu, z něhož vycházel odvolací soud, neplyne, že by snad dlužníci měli možnost získat dodatečné příjmy ve větším rozsahu, než je částka, kterou se jejich dcera zavázala poskytovat ve smlouvě o důchodu. Jen kdyby se dlužníci zřekli možnosti zvýšit své příjmy výrazněji, bylo by namístě uzavřít, že jejich jednání je vedeno nepoctivým záměrem.

Odvolací soud tedy pochybil i v tom, že při posouzení, zda jsou splněny podmínky pro schválení oddlužení, nevzal v potaz smlouvu o důchodu (že v jejím uzavření nesprávně spatřoval jednání, jímž dlužníci sledují nepoctivý záměr).

Odvolací soud nicméně poukazyval i na to, že dlužníci nevysvětlili, proč se smlouvy o důchodu uzavřené dne 29. dubna 2011 nedovolali již na schůzi věřitelů, která se konala 2. května 2011 (a na které jim byla předestřena jejich nepříznivá majetková situace /slovy odvolacího soudu „okolnosti nedostatečné ekonomické nabídky“/ pro splnění splátkového kalendáře).

Kdyby dlužníci před rozhodnutím insolvenčního soudu o tom, zda schválí oddlužení, disponovali i jiným příjmem než příjmem ze starobních důchodů, tuto skutečnost nesdělili insolvenčnímu soudu ani insolvenčnímu správci a současně neuvedli žádný omluvitelný důvod, proč tak neučinili, pak by šlo o zatajení příjmů, tedy o jednání podřaditelné nepoctivému záměru v intencích ustanovení § 395 odst. 1 písm. a/ insolvenčního zákona (k tomu srov. též opět i R 14/2012).

Závěry odvolacího soudu k době uzavření smlouvy o důchodu si však odporují. Napadené rozhodnutí nevychází jednoznačně z toho, že smlouva o důchodu byla uzavřena před vydáním usnesení o neschválení oddlužení. Podle odůvodnění napadeného usnesení odvolací soud současně dovozoval, že dovolatelé uzavřeli smlouvu o důchodu po vyhlášení usnesení o neschválení oddlužení (srov. jeho závěr, že smlouva byla uzavřena „zjevně účelově v reakci na rozhodnutí soudu prvního stupně“).

Z uvedeného je zřejmé, že před posouzením poctivosti záměru dlužníků bylo nutné přijmout jednoznačný závěr o okolnostech uzavření smlouvy o důchodu, což se nemohlo obejít bez nařízení odvolacího jednání k projednání odvolání, při němž by měli dlužníci možnost se k této věci vyjádřit. Odvolací soud takto nepostupoval, proto je posouzení této otázky v napadeném rozhodnutí přinejmenším předčasné a v důsledku toho i nesprávné.

Nejvyšší soud proto, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), napadené usnesení dle ustanovení § 243b odst. 2 části věty za středníkem o. s. ř. zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Exekuce](#)
- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výdělku \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)

- [Ochrana spotřebitele \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovněprávní vztah \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Společný nájem bytu manžely \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Určení otcovství \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Jméno v obchodní firmě právnické osoby](#)
- [Dokazování](#)